

Sygn. akt III CZ 337/22

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Pierwszy Prezes SN Małgorzata Manowska (przewodniczący)

SSN Leszek Bosek

SSN Maciej Kowalski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa M. J.

przeciwko miastu stołecznemu Warszawa

o ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 20 grudnia 2022 r.,

zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie

z dnia 23 marca 2022 r., sygn. akt IV Ca 152/19,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie wyrokiem z 16 października 2018 r. oddalił powództwo główne i ustalił, że powódka M. J. wstąpiła w dniu 6 sierpnia 2006 r. w stosunek lokalu mieszkalnego nr [...] położonego w budynku przy ul. [...] w W. w miejsce najemcy A. K..

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie wyrokiem z 6 października 2021 r. zmienił zaskarżony wyrok, w ten sposób, że oddalił powództwo ewentualne.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie wniosła powódka zaskarżając go w całości. Jako wartość przedmiotu zaskarżenia podała kwotę 60 000 zł.

Postanowieniem z 23 marca 2022 r. Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie skargę kasacyjną odrzucił jako niedopuszczalną.

Zażalenie na to postanowienie wniosła powódka zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 398² § 1 k.p.c. Wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że sprawa o ustalenie wstąpienia w stosunek najmu ma zasadniczo charakter sprawy o prawa majątkowe (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 25 maja 2016 r., V CZ 20/16, z 8 sierpnia 2012 r., III CZ 59/12, z 17 maja 2012 r., I CZ 49/12, z 19 grudnia 2012 r., II CZ 148/12, z 25 maja 2016 r., V CZ 20/16). Majątkowy charakter sprawy wynika z faktu, że żądanie dochodzone w konkretnym postępowaniu zmierza do realizacji prawa, które w sposób bezpośredni oddziałuje na sytuację majątkową stron. Taka sytuacja ma miejsce w sprawie o ustalenie wstąpienia w stosunek najmu. Rozstrzygnięcie o żądaniu ustalenia wstąpienia w stosunek najmu lokalu mieszkalnego ma bowiem bezpośredni wpływ na stosunki majątkowe stron sporu (np. aktualizacja obowiązku uiszczenia czynszu, możliwość oddania lokalu w najem

osobom trzecim w przypadku oddalenia powództwa o ustalenie wstąpienia w stosunek najmu itp.) - zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 maja 2001 r., V CZ 32/01, z 5 stycznia 2001 r., I CKN 1188/00, z 21 marca 2003 r., II CZ 18/03). Sprawa o ustalenie wstąpienia w stosunek najmu ma charakter majątkowy choć niepieniężny, a więc wartość przedmiotu sporu i zaskarżenia jest określona w takich sprawach wartością trzymiesięcznego czynszu (postanowienie Sądu Najwyższego z 11 maja 2022 r., III CZ 116/22).

Odpowiednie stosowanie art. 19-24 k.p.c. do oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej nie może uzasadniać jej aktualizacji przez podwyższenie ponad wartość dotychczasową, a tożsamość zakresu rozstrzygnięcia kwestionowanego w apelacji i w skardze kasacyjnej wyłącza dopuszczalność oznaczenia w skardze wartości przedmiotu zaskarżenia w innej kwocie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2018 r., II CZ 30/18). Nie może budzić wątpliwości, że wartość przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego nie może przekraczać wartości przedmiotu sporu ani wartości przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu apelacyjnym. Przedmiot zaskarżenia nie jest bowiem samodzielny i nie może być większy od przedmiotu sporu, chyba że nastąpiło rozszerzenie powództwa albo orzeczenie ponad żądanie (postanowienia Sądu Najwyższego z 18 grudnia 1996 r., I CKN 21/96, OSNC 1997/4/42; z 19 czerwca 1997 r., III CZ 25/97, OSNC 1997/10/162; z 22 grudnia 2002 r., II UZ 11/02, OSNP (wkładka) 2002/17/7).

Swoboda określenia przez stronę skarżącą wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej aktywuje obowiązek sądu drugiej instancji sprawdzenia tej wartości. Sąd drugiej instancji może stwierdzić, a następnie ustalić i przyjąć w sposób wiążący, że wartość przedmiotu zaskarżenia jest w rzeczywistości inna niż podana przez skarżącego. Nie jest to formalne sprawdzanie wartości przedmiotu zaskarżenia na podstawie art. 25 k.p.c., lecz kontrola dopuszczalności skargi kasacyjnej (postanowienia Sądu Najwyższego: z 6 czerwca 1997 r., II CKN 47/97, i z 11 lipca 2019 r., V CZ 42/19).

W pozwie powódka wskazała wartość przedmiotu sporu w kwocie 8.400 zł, natomiast w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia wskazała w kwocie 60 000 zł. Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie słusznie

zatem przyjął, że skoro sprawa o ustalenie wstąpienia w stosunek najmu jest sprawą o charakterze majątkowym, należy dokonać oceny dopuszczalności skargi kasacyjnej powoda przez pryzmat kryterium wartości przedmiotu zaskarżenia. Wartość ta nie może być większa niż wskazana w pozwie wartość przedmiotu sporu, tj. 8700 zł. W konsekwencji wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie jest niższa niż wskazana w art. 398² § 1 k.p.c. kwota 50 000 zł.

Z tych względów zażalenie, na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., podlegało oddaleniu.

[SOP]

[ł.n]